KUUSI

6.1 Ihmisen tajunnanlajit

¹Vain esoteriikka on kyennyt selkeästi määrittelemään ihmisen eri tajunnanlajit, nimittäin liittämällä ne eri ainelajien verhoihin. Esoteerikot ovat saaneet muun ihmiskunnan huomioimaan myös itse eron emotionaalisen ja mentaalisen tajunnan välillä. Se ei ole itsestään lankeava. Ihmiset ovat evoluution eri asteilla, tarkemmin sanoen kehittämässä mentaalisuutta emotionaalisuudesta. Korkeampi tajunnanlaji kehittyy lähinnä alemmasta lajista. Alemman tajunnanlajin kautta korkeampi herää passiivisesta tilastaan eli aktivoituu.

²Aluksi korkeampi tajunta sekoittuu alempaan, on sen hallitsema, on siitä riippuvainen eikä voi siitä erota. Vähitellen korkeammasta tajunnasta tulee itseaktiivinen ja alemmasta riippumaton. Lopuksi se tulee toimeen kokonaan ilman alempaa tajuntaa, koska korkeampi sisältää aina olennaisen alemmasta, siinä olevan elinkelpoisen, kun taas alempi tajunta ei voi koskaan tajuta korkeampaa. Näin on aina evoluutiossa.

³Ihmisellä on fyysinen, emotionaalinen ja mentaalinen tajunta. Nykyisellä kehitysasteella ihmiset ovat aktivoineet voimakkaimmin emotionaalisen tajunnan. Se kehittyi kerran fyysisestä tajunnasta. Se tapahtui ensiksi siten, että fyysiset aistimukset herättivät emotionaalisia impulsseja ja molemmat tajunnanlajit sekoittuvat. Näitä tajunnan sekamuotoja kutsutaan vaistoiksi, joissa fyysisyys hallitsee emotionaalisuutta. Myöhemmin tunteista tuli itseaktiivisia: pyyteet kehittyivät ja niillä ihminen kykeni ohjaamaan fyysistä elämäänsä.

⁴Jo barbaariasteella ihminen alkaa aktivoida mentaalisuuttaan emotionaalisilla pyyteillään. Tehokasta tämä on vasta sivilisaatioasteella. Syntyy emotionaalisen ja mentaalisen tajunnan sekamuotoja: tunteet ja mielikuvitus. Tunne on emotionaalisempi, mielikuvitus mentaalisempi. Mielikuvitus korvautuu vähitellen ei-emotionaalisella ajatuksella, joka on edelleen mahdollinen vain pienelle vähemmistölle, humaniteettiasteella olevilla. Tämän asteen loppua kohti ajatus voi aktivoida kausaalisuuden idean sekamuodossa. Idealiteettiasteella kausaalitajunnasta tulee mentaalitajunnasta riippumaton, jolloin se toimii intuitiona.

⁵Yhteenvetona voidaan sanoa, että ihmisen yhä korkeammat tajunnanlajit aktivoituvat toisistaan, alimmasta fyysisestä tajunnasta korkeimpaan kausaaliseen: aistimus, vaisto, pyyde, tunne, mielikuvitus, ajatus, idea, intuitio.

⁶Ihmisen evoluutiossa mentaalisuus lopulta korvaa sekä fyysisen että emotionaalisen tajunnan ja hallitsee niitä. Mutta se ei ole normaali-ihmisen mentaalisuus, vaan korkein mentaalinen tajunta, jota kutsutaan myös kausaalisuudeksi. Tämä tajunta, joka täysin aktivoituna on perinpohjin toisenlainen kuin normaali-ihmisen kokema tajunta, on aitoinhimillinen tajunta. Ihmiskunnassa kymmenien tuhansien inkarnaatioiden aikana etenevä evoluutio on oikeastaan valmistautumista ihmiskunnassa kehittymisen loppua kohti aktivoituvaan kausaalisuuteen ja tie sinne.

⁷Voimme kuvitella kausaalisuuden korkeimman emotionaalisen jalouden ja korkeimman mentaalisen järjen yhdentymänä. Sen tahtoaspekti on huomattavasti voimakkaampi ja älykkäämpi kuin emotionaalinen pyyde ja mentaalinen aikomus. Tämä uinuva kausaalisuus ihmisen on aktivoitava kahta tietä: korkeammalla emotionaalisuudella ja korkeammalla mentaalisuudella. Tämä on korkeamman emotionaalisuuden ja mentaalisuuden todellinen arvo. Alemmalla emotionaalisuudella ja alemmalla mentaalisuudella ihmisellä ei ole mitään mahdollisuutta saavuttaa kausaalista tajuntaa. Niin kauan kuin ihminen elää näissä tajunnanlajeissa, kausaalinen innoitus on täysin mahdoton.

⁸Meillä on alempaa tajuntaa myös sen tähden, että pakosta voittaisimme sen ja kehittäisimme siten korkeamman tajunnan valloittamiseen tarvitsemamme voiman.

Tehkäämme selväksi se, mistä puhumme:

Alempaa emotionaalisuutta ovat lajit 48:4-7, poistyöntäviä tunteita, "vihaa".

Alempaa mentaalisuutta ovat lajit 47:6, 47:7, emotionaaliasteen tunneajattelua.

Korkeampaa emotionaalisuutta ovat lajit 48:2 ja 48:3, luoksevetäviä tunteita, "rakkautta".

Korkeampaa mentaalisuutta ovat lajit 47:4 ja 47:5, tehokasta mentaalista ajattelua,

"tervettä järkeä"

Korkeinta mentaalisuutta, kausaalisuutta, ovat lajit 47:1-3, intuitiota.

Nämä tajunnanlajit aktivoituvat pääasiassa eri asteilla.

⁹Kulttuuriasteella ihminen voi herättää kausaalisuuden ylevämmillä tunteillaan, humaniteettiasteella sekä ylevämmällä tunteella että ylevämmällä älyllä. Barbaari- ja sivilisaatioasteella ei voi saada kausaalista yhteyttä. Ensimmäisen kausaalisen yhteyden kulttuuriasteella ihminen tiedostaa vastuuntunteena, ei vain itseään ja lähimmäisiään vaan koko ihmiskuntaa kohtaan. Se on tunne, joka pakottaa hänet toimintaan, uhrautuvaan työhön.

6.2 Ihmisen emotionaalinen tajunta

¹Emotionaalisuus on laadultaan pyydettä. Niin kauan kuin ihminen on emotionaaliasteella, hän mieltää pyyteen kiihottavana tahtona. Barbaariasteella, jolla hänen mentaalinen tajuntansa on vain heikosti aktiivinen, pyyde ilmenee hallitsemattomina yllykkeinä. Sivilisaatioasteella alkaa mentaalisuuden laajempi aktivointi, ja tämä tapahtuu emotionaalisuuden kautta. Ihminen alkaa pohtia, emotionaalisuuden vaikutuksen alaisena. Tämä on normaalia pyyteestä syntynyttä ajattelua ja suuntautuu enimmäkseen emotionaalisten pyyteiden tyydyttämiseen.

²Kun mentaalisuus aktivoituu emotionaalisuuden kautta, vetäytyy mentaaliverho emotionaaliverhoa kohti. Molemmat verhot punoutuvat yhteen ja muodostavat toiminnan näkökulmasta yhden ainoan verhon. Tämä tila jatkuu melkein koko jäljellä olevan evoluution ajan ihmiskunnassa. Yhteenpunoutumisesta seuraa, että barbaarin puhtaasti emotionaaliset, järjettömät pyyteet korvautuvat sivilisaatioihmisen kahdella tyypillisellä tajunnanlajilla, emotionaalisen ja mentaalisen tajunnan sekamuodoilla. Emotionaalisuuden hallitessa syntyy tunne, joka on ajatuksen värittämä pyyde. Mentaalisuuden hallitessa syntyy mielikuvitus, joka on pyydevoittoinen ajatus. Pyyde on tunteen tahtoaines ja se, mikä antaa mielikuvitukselle voiman. Mentaalinen ajatus antaa sille ymmärryksen aiheen ja kyvyn samaistumiseen, jota on kaikessa aidossa tunteessa.

³Kaikilla pyyteillä on jompi kumpi näistä kahdesta taipumuksesta. Ne ovat joko luoksevetäviä (positiivisia) tai poistyöntäviä (negatiivisia). Luoksevetävät vetävät minää pyyteen kohteeseen, poistyöntävät työntävät minän pois kohteesta.

⁴Kaikki tajunnanilmaisut, jotka sisältävät jonkin emotionaalisen aineksen: pyyteen, tunteen, mielialan, mielikuvan, emotionaalitahdon ilmaisun, ovat sen tähden luonteeltaan joko "rakkautta" tai "vihaa". Sen tähden emotionaalisuuden näkökulmasta "kaikki on vihaa, mikä ei ole rakkautta".

⁵Poistyöntävät tunteet – ei vain "viha" suppeammassa merkityksessä vaan myös kateus, pelko, suuttumus, halveksunta, ärtymys, masentuneisuus jne. – kuuluvat molekyylilajeihin 48:4-7. Luoksevetävät tunteet – "rakkaus" merkitsee myös antaumusta, osanottoa, kunnioitusta, ihailua, jalomielisyyttä, uhrautumishalua; kaikkea taipumusta voittaa viha ja sovittaa ihminen toisten ja itsensä kanssa – kuuluvat molekyylilajeihin 48:2,3. Mitä korkeampi molekyylilaji, sitä jalommat tunteet. Tajunta-aspektista katsoen emotionaalinen kehitys merkitsee, että alemmat tunteet vaihtuvat korkeampiin; aineellisesti katsoen sitä, että emotionaaliverhon alemmat molekyylilajit vaihtuvat korkeampiin.

⁶Ihmisen emotionaalinen elämä on illuusioiden elämää. Hän on pyyteen vetovoiman tai poistyöntövoiman, todellisuudentajua vääristävän tunne- tai toiveajattelun uhri. Pyyde on

sinänsä mentaalisesti sokea. Sen, mitä se "tahtoo" jonkin olevan, minkä se toivoo käsittävänsä positiivisena tai negatiivisena, ihminen useimmiten hyväksyy. Illuusioiden valta vähenee evoluution kuluessa sitä mukaa kun ihminen oppii ohjaamaan emotionaalisuutta ja mentaalisuutta. Täysin vapaa ihminen on illuusioiden vallastavasta sitten, kun hän on valloittanut kausaalisentajunnan.

6.3 Ihmisen mentaalinen tajunta

¹Ihmisen mentaalinen tajunta on monadin tajunta mentaaliverhossa (47:4-7). Kausaalinen tajunta kuuluu samaan atomiaineen lajiin kuin mentaalinen tajunta, 47, ja siksi sitä joskus kutsutaan korkeammaksi mentaaliseksi tajunnaksi.Käsitesekaannuksen välttämiseksi käyttäkäämme tästä tajunnanlajista jatkossa kuitenkin vain sanaa "kausaalisuus".

²Mentaaliverhon neljä eri tajunnanlajia vastaavat neljää molekyylilajia. Jokaisen korkeamman molekyylilajin myötä värähtelyt hienostuvat, niin että ne mahdollistavat selkeämmän, läpitunkevamman, yleiskatsauksellisemman, tarkemman mentaalisen käsityksen.

³Alin mentaalinen tajunta (47:7) on päätelmäajattelua perusteesta seuraukseen. Se työskentelee hitaasti, yksityiskohdasta toiseen ollen konkreettisiin fyysisiin asioihin sitoutunut. Ihmiskunnan enemmistö on aktivoinut vain tämän mentaalisen tajunnanlajin.

⁴Sitä seuraava korkeampi mentaalitajunta (47:6) on periaateajattelua. Se on ensimmäinen abstraktinen ajattelunlaji. Kun se tarkastelee kokonaista ilmiöiden tai käsitteiden ryhmää, se yrittää erottaa sellaisen, mikä on yhteistä kaikille ryhmään sisältyville aineksille – se yleistää ja abstrahoi, näkee periaatteellisen. Usein se tekee ilmiöt ehdottomiksi, ajattelee käsitteillä joko-tai, musta tai valkoinen (kahdenarvoisuus). Sillä on ilmeinen taipumus tehdä todellisuutta koskevia ajatusrakennelmia. Periaateajattelu on ilmettyä tunneajattelua. Etupäässä tunne ratkaisee, mikä katsotaan periaatteelliseksi näkemykseksi jostakin asiasta. Periaateajattelu on ominaista filosofien ja tiedemiesten, kaikenlaisten ideologien, teologien jne. enemmistölle.

⁵Seuraavaksi korkein mentaalitajunta (47:5) on perspektiiviajattelua. Vastakohtana kahdenarvoiselle periaateajattelulle lajissa 47:6 perspektiiviajattelu on moniarvoista, se tahtoo sanoa: pyrkii käsittämään asteituksia, siirtymävaiheita ja vivahteita tyypillisten äärinäkemysten kaikki tai ei mitään sijaan. Perspektiiviajattelu välttää tekemästä kuvitelmia ja arvioita absoluuttisiksi. Sen sijaan se suhteellistaa, se tahtoo sanoa: asettaa asiat sellaiseen suhteeseen toistensa kanssa, että niiden sekä suhteellinen oikeutus että väistämtätön rajoittuneisuus ilmenee. Perspektiiviajattelu ymmärtää, että "samalla" asialla on eri merkitys ja tehtävä eri yhteyksissä ja eri ajankohtina. Perspektiiviajattelu on mahdollinen humaniteettiasteella olevalle älylliselle parhaimmistolle, vähemmistölle filosofien, tiedemiesten jne. keskuudessa. Se edellyttää myös korkeammasta emotionaalisuudesta (48:2,3) riippumatonta ajattelua.

⁶Aito esoteerinen ajattelu ilmaistaan aina perspektiivi-ideoina. Tämä ehkäisee kiihkomielisyydestä ja muunlaisista yksinkertaisista katsantotavoista johtuvaa väärinkäyttöä. Lisäksi se auttaa esoteriikan opiskelijoita kehittämään itse perspektiiviajattelua.

⁷Mentaaliverhon korkein tajunnanlaji on systeemiajattelu (47:4). Sitä käytetään konkretisoimaan kausaalisia intuitioita kausaalis-mentaalisiksi ideoiksi. Se ei ajattele käsitteillä niin kuin periaate- ja perspektiiviajattelu (47:6 ja 5) vaan kokonaisilla käsitteiden ja ideoiden järjestelmillä. Systeemiajattelu ei ole vielä ihmiskunnan saavutettavissa, paitsi niiden harvojen, jotka ovat idealiteettiasteen rajalla ja saavat yksilöllistä opetusta planeettahierarkian jäseniltä.

⁸Mentaalisen tajunnan, myös perspektiiviajattelun, suurin puute on, että se on suurimmaksi osaksi fiktioita, se tahtoo sanoa: kuvitelmia ilman todellista vastinetta. Näihin kuuluvat

useimmat älylliset ajatusrakennelmat, kaikki spekulaatiot ja ideologiat. Todellisuutta koskevien tosiasioiden puutteessa ne ovat fiktiivisiä. Ihmiskunta voi hankkia tietoa (tosiasioita) omin päin vain olemassaolon näkyvästä fyysisestä osasta (49:5-7). Muun olemassaolon suhteen, noin 99 prosentin osalta, häntä neuvotaan kääntymään esoteriikan tosiasioiden puoleen. Ilman näitä hän on syvästi tietämätön olemassaolon olennaisten asioiden suhteen, olkoonpa hän sitten mitä suurin mentaalinen nero.

6.4 Ihmiskunnan ikäluokat

¹Planeettamme ihmiskuntaan kuuluu kaikkiaan 60 miljardia yksilöä, monadia. Koska vain noin viisi miljardia yksilöä on inkarnaatiossa tällä hetkellä, merkitsee se, että enemmistö elää planeetan emotionaalisessa, mentaalisessa ja kausaalisessa maailmassa. Yksilöt elävät lepokautta uutta inkarnaatiota odotellen. Enemmistölle tämä inkarnaatio on kaukana tulevaisuudessa, koska 60 miljardista 36 on jo saavuttanut kulttuuriasteen ja korkeampia asteita, eikä heillä siten ole paljon opittavaa vallitsevista alkukantaisista olosuhteista nykyisin inkarnoituneessa ihmiskunnassamme. Tämä koostuu 85 prosenttisesti barbaari- ja sivilisaatioasteella oleskelevista yksilöistä.

²Planeetan koko ihmiskunnan alkukantaisempi vähemmistö muodostaa siten nyt inkarnoituneen enemmistön. Viimeisen 12 000 vuoden maailmanhistorian ajan ovat käytännöllisesti katsoen samat yksilöt inkarnoituneet kerta kerran jälkeen. Vastaavalla tavalla on tulevaisuuden aikakaudet tarkoitettu korkeammilla asteilla olevien ihmisten kollektiivista inkarnaatiota varten. Tämä selittää, miksi maailman historian tunnettu osa on ollut kauhistuttavan kärsimyksen historiaa. Ihmiskunnan nuorempi osa on saanut raivota vapaasti ja ilmaista alkukantaisuutensa. Olosuhteet voivat kuitenkin nopeasti muuttua parempaan suuntaan. Mutta eivät sillä tavalla kuin tietyt okkulttistit ajattelevat tänään, että enemmistön tajunta nopeasti kohoaa, vain sen vuoksi, että olemme astuneet "uuteen aikakauteen". Vaan lähinnä siten, että yhä useampia kulttuuri-, humaniteetti- ja idealiteettiasteella olevia ryhmiä alkaa inkarnoitua ja ryhtyy harhautuneen ihmiskunnan johtajiksi ja opettajiksi, samaan aikaan kun alkukantaisten suuret ryhmät lakkaavat inkarnoitumasta pitkiksi ajoiksi eteenpäin.

³Ihmiset ovat eri asteilla. Tämä johtuu siitä, että he ovat eri ikäisiä ihmiskunnassa, eri ikäisiä kausaaliverhossa, joka on ihmisen "sielu". Ihmisten kausaaliverhot ovat sangen eri ikäisiä, mikä johtuu siitä, että monadit ovat kausaalistuneet viidellä eri aikakaudella. Viides ja viimeisin aikakausi oli lähes 22 miljoonaa vuotta sitten, kun taas ne, jotka kausaalistuivat neljällä aiemmalla aikakaudella tekivät sen toisilla planeetoilla ja heidät siirrettiin myöhemmin tänne. Nuorimmilla "sieluilla" on takanaan noin 30 000 inkarnaatiota ihmiskunnassa, vanhimmilla noin 150 000. Inkarnaatioiden lukumääriä ei voi kuitenkaan vertailla, koska tajunta kehittyy nopeammin jokaisen korkeamman asteen myötä.

6.5 Barbaariaste

¹Alkukantaisimpia barbaariyksilöitä emme enää voi tutkia, koska myös ihmiskunnan nuorimmat yksilöt ovat keränneet kausaaliverhoonsa noin 30000 inkarnaation kokemukset. Mutta yleensä myös heidän on elettävä vielä monta inkarnaatiota barbaariasteella, koska kehitys siellä etenee niin hitaasti. Useimmat ja tärkeimmät hyvät ominaisuudet ovat barbaariyksilöllä vielä hankkimatta.

²Barbaariyksilölle on tyypillistä sitoutuneisuus fyysiseen maailmaan. Se on hänen ainoa todellisuutensa. Hän ei voi oppia muuten kuin omasta fyysisestä kokemuksestaan. Laiskuus on hallitseva ominaisuus. Kaikenlainen työ, kaikenlainen tarpeeton ponnistelu on hänelle vastenmielistä. Häntä voivat aktivoida vain fyysiset tarpeet ja syttyneet intohimot. Tällä asteella alempi emotionaalisuus on tarpeen, jotta ihminen ylipäätään aktivoituisi. On traagista,

että ihmiskuntamme emotionaalisuus on negatiivista ja poistyöntävää. Se ilmenee kateutena, pelkona, halveksuntana, julmuutena, kostonhaluna, epäilynä, suuttumuksena.

³Ero barbaariasteen korkeimman ja alimman tason välillä (tasoja on 400) osoittautuu lähinnä mentaalisena kehityksenä: korkeammilla tasoilla yhä nopeampana järjellisenä käsittämisenä ja suurempana yleisenä elämänkokemuksena. Mentaalinen aktivoituminen mahdollistaa vivahteikkaammat tunteet. On monia asteita sokean raakuuden, oveluuden ja sen itsekkyyden välillä, joka on valmis tiettyyn hienotunteisuuteen.

⁴Barbaariasteen ajattelu on jäljittelyä. Käytänteet, perinteet, taikauskot määräävät, mitä yksilön on ajateltava. Logiikka rakentuu yksinkertaisimmalle analogialle, vertaukselle, esim. sananlaskuilla todistelulle. Yksinomaan usko – tunteen sokea olettamus – ratkaisee, mitä yksilö pitää totena. Hän hylkää kaiken uuden, kaikki poikkeamat piintyneistä tottumuksista ja ajattelutavoista. Jos toisten mielipiteet herättävät epäilyn, on se yhtä ehdoton ja arvostelukyvytön kuin usko. Barbaariasteen korkeimmilla asteilla ja sivilisaatioympäristöissä älykkyys voi saavuttaa tietyn vahvuuden. Silloin herää tarve saada tietää, mitä pitää ajatella ja sanoa.

⁵Barbaariasteen emotionaalinen tajunta liikehtii enimmäkseen lajeissa 48: 5-7, varsinaisten poistyöntävien tunteiden alueilla (48:4 on siirtymäaste luoksevetävien tunteiden alueelle). Barbaariasteen mentaalisuus ei ylitä lajia 47:7.

6.6 Sivilisaatioaste

¹Barbaariasteella ihminen elää fyysisessä maailmassa ja samaistuu fyysiseen maailmaan suuntautuviin emotionaalisiin pyyteisiinsä. Sivilisaatioasteella hän elää emotionaalisessa maailmassa ja samaistuu tunteisiinsa ja illuusioihinsa. Sivilisaatioaste ja kulttuuriaste ovat varsinainen emotionaalivaihe ihmisen evoluutiossa. Vaikka järki kehittyy tämän vaiheen aikana, emotionaalinen tajunta on olennainen.Yksilön tunteita, ajattelua ja toimintaa määräävät tällä asteella hänen emotionaaliset vaikuttimensa.

²Ihminen samaistuu hallitsevaan olemukseensa. Emotionaaliasteella tunteet ovat tämä "olento", se, jonka ihminen käsittää "varsinaisena minänään". Jos tunteet eivät ole aktiivisia, ihminen tuntee itsensä haluttomaksi ja tyhjäksi ja elämä vaikuttaa tarkoituksettomalta. Tällä asteella useimmilla ihmisillä ei ole kykyä itse ohjata tajuntaansa, suunnata tunnetta johonkin tiettyyn kohteeseen, hallita negatiivisia tunteitaan. Vastarintaa tekemättä he ovat vaihtelevien tunteidensa uhreja. Positivisoinnin suhteen he ovat riippuvaisia ulkoapäin tulevista yllykkeistä: seuraelämästä, huveista jne.

³Sivilisaatioasteella negatiiviset ja poistyöntävät tunteet hallitsevat yhä edelleen positiivisia ja luoksevetäviä tunteita. Tietenkin sivilisaatioihminen voi tuntea osanottoa, kiitollisuutta, antaumusta ja ihailua. Mutta itsekkyys on useimmiten vahvempi tekijä. Positiiviset tunteet on houkuteltava esiin sen avulla ja harvoin ne viriävät spontaanisti.

⁴Älyn kehityksen myötä itsekkyys ja poistyöntävät tunteet saavat vaihtelevampia ilmauksia. Tämä "sivilisoitunut viha" osoittautuu selvimmin yleisenä suvaitsemattomuutena ja moralismina. Niin kauan kuin ihmistä ei arvosteta sellaisena kuin hän on, niin kauan kuin hänet halutaan tehdä joksikin muuksi, niin kauan kuin hänen omalaatuaan ei kunnioiteta vaikka hän ei loukkaa toisten oikeutta samaan, niin kauan häntä myös vihataan. Sillä "kaikki, mikä ei ole rakkautta, on vihaa". Sivilisaatioasteella on jäljellä paljon sellaista, minkä kokemattomat uskovat voitetun jo barbaariasteella. Mutta koetuksen ei tarvitse olla kovinkaan suuri, kun sivilisaation ohut ulkokuori jo murtuu ja sisällä oleva barbaarius paljastuu.

⁵Sivilisaatioasteen korkeammilla tasoilla periaateajattelu ("äly") kehittyy voimakkaasti. Tätä emotionaaliajattelua on suunnattomasti yliarvioitu. Se on kaiketi osoittanut tehokkuutensa manipuloimalla fyysistä ainetta, antanut meille tekniikan ja yhteiskuntamuotoja. Mutta se ei ole osoittanut kelpaavansa antamaan ihmiselle

maailmanselitystä tai edes järkeviä ihmisten yhdyselämää koskevia sääntöjä. Päinvastoin emotionaaliajattelu on hukuttanut ihmiskunnan fiktioihin elämän kaikilla aloilla: uskonnot, poliittiset ideologiat, filosofiset katsomukset sekä tieteen hypoteesit. Tämä äly on erinomaisen hyvin voitu asettaa barbaariuden palvelukseen.

⁶Sivilisaatioasteen emotionaalisuus liikehtii lajissa 48:4-7. Sen mentaalisuus ei ylitä lajia 47:6.

6.7 Kulttuuriaste

¹Kulttuuriasteella ihminen herää oivaltamaan luoksevetävien tunteiden viljelyn ja niiden tavoittelun välttämättömyyden. Viha ja itsekkyys voitetaan vasta sitten, kun rakastava ymmärtämys määrää ihmisnäkemyksen. Tämän asteen jo saavuttaneet ovat ihmiskunnan parhaimmisto.

²Kulttuuri-ihminen on edelleen emotionaaliolento. Mutta ei enää alempi (48:4-7), vaan korkeammasta emotionaalisuudesta (48:2,3) tulee yhä dynaamisempi ajattelun ja toiminnan voima. Korkeammat tunteet ja inhimillisemmät katsomustavat pääsevät yhä voimakkaammin oikeuksiinsa asteen jokaisen korkeamman tason myötä. Tärkeintä on, että siihen saakka passiivinen kausaalitajunta alkaa aktivoitua. Jotta emotionaalivärähtelyt voisivat saavuttaa kausaaliverhon ja ohjata sitä aktiivisuuteen, täytyy niiden kuulua alimmillaan lajiin 48:3. Lajin 47:3 kausaaliset virikkeet ilmenevät yhä voimakkaammin oikeana elämänvaistona, oikeina arvoina ja ihanteina, ollen yhdenmukaisia elämän tarkoituksen ja elämänlakien kanssa, antaen johdattavia aavistuksia.

³Kulttuuri-ihmisen on saatava elää ihanteille, hänen on tarve palvella jotakin itseään suurempaa. Tämä johtuu siitä, että hän alkaa tiedostaa kaiken elämän ykseyden, mikä on ensimmäisen kausaalisen yhteyden tulos. Mitä enemmän tämä ykseysajattelu saa määrätä ja kyllästää ihmisen katsantotapoja ja yhteiskunnan toimintoja, sitä lähemmäksi todellista kulttuuria pääsemme. Esoteerisesssa merkityksessä kulttuuri saavutetaan elämällä elämänlakien mukaisesti.

⁴Nykyisessä ihmiskunnassa vain vähemmistö on saavuttanut kulttuuriasteen ja korkeampia asteita. Tästä on aiheutunut, etteivät mitkään kansat tai yhteiskunnat historiallisella ajalla ole olleet kulttuureja, korkeintaan sivilisaatioita.

⁵Alemmalla asteella olevat eivät voi ymmärtää sellaista, mikä kuuluu korkeammalle asteelle. Sen tähden vallitsee yleinen syvä tietämättömyys siitä, mitä kulttuuri on. Se, mitä kulttuurilla yleisesti tarkoitetaan, on muotokulttuuria: maalaustaide, musiikki, kirjallisuus, kuvanveisto, tanssi, arkkitehtuuri jne. Mutta tajunnan kulttuuri on huomattavasti tärkeämpää. Siihen kuuluu emotionaali- ja mentaalikulttuuri.

⁶Emotionaalikulttuuri on tunne-elämän tietoista jalostamista ja kuuluu kulttuuriasteelle. Emotionaalikulttuurin toteutumisen myötä syntyy rakastavainen ymmärtämys kaikkea elävää kohtaan, viriävät oikeat ihmissuhteet ja universaalinen veljeys.

⁷Mentaalikulttuuri on ajatuselämän järjestelmällistä kohottamista ja kuuluu humaniteettiasteelle. Siellä, missä mentaalikulttuuri toteutuu, kehittyy korkeampi kausaalinen äly, joka ratkaisee ihmiskunnan kaikki tieto-ongelmat ollen ensimmäinen askel yhä korkeampaa, essentiaalista ja superessentiaalista jne. tajuntaa kohti.

⁸Muotokulttuurin tulee rakentua tajunnankulttuurille ja luonnollisesti ilmetä siitä. Silloin sen luomukset ovat kauniita, jalostavat ja kohottavat ajatusta ja tunnetta. Kauneuselämyksen voimaa, joka kohottaa ihmisen korkeammille tasoille, on tuskin vielä ymmärretty. Onhan kauneuselämys ihmisten enemmistölle lähin ja helpoin tie yhteyteen korkeampien todellisuuksien kanssa. Tässä on muotokulttuurilla – taiteella laajimmassa merkityksessä – hyvin suuri ja jalo tehtävä edessään.

⁹Eikä vain taiteella. Elävä luonto on tärkein lähteemme muotojen kauneuden kokemisessa. Yhä useammat oivaltavat, että on välttämätöntä säilyttää luonto tuhoutumattomana ihmisen ruumiillisen eloonjäämisen vuoksi. Mutta kuinka monet oivaltavat, että se on välttämätöntä myös ihmisen sielullisen eloonjäämisen vuoksi?

¹⁰Korkeimmilla kulttuuriasteilla ihmisestä tulee mystikko. Hän saavuttaa tunnealueita, jotka aiemmin ovat olleet ylitajuisia ja joilla hänellä ei ole käyttöä siihen mennessä aktivoimalleen älyllisyydelle. Hurmiotiloissa hän kokee elämän ykseyden kaikkien järjen kuvitelmien tuolla puolen. Mielikuvitus kehittyy voimakkaasti, hän hukuttautuu sanattomaan ja "äärettömään". Hänen emotionaalinen kehityksensä päättyy pyhimysinkarnaatioon (emotionaalisena nerona, 48:2). Tässä inkarnaatiossa hänellä on mahdollisuus herättää uudelleen eloon kaikki siihen saakka omaksumansa luoksevetävät emotionaaliset ominaisuudet. Sen jälkeen ihminen tavoittelee mentaalivoittoiseksi tulemista.

¹¹Kulttuuriasteen emotionaalisuus liikkuu lajeissa 48:3-5. Kahdesta alimmasta tajuntalajista, 48:6,7, on suurelta osalta vapauduttu niiden ollessa aivan liian alkukantaisia, vihan ja häikäilemättömän itsekkyyden ilmaisuja. Asteen loppua kohden ihminen saavuttaa lajin 48:2. Mentaalisuus on sama kuin sivilisaatioasteella, 47:6,7.

6.8 Humaniteettiaste

¹Kulttuuriasteella emotionaalisuus on hallitseva ja saavuttaa korkeimman suorituskykynsä. Mutta mentaalisuus ei ylitä periaateajattelua, 47:6. Kulttuuriyksilö oivaltaa myös, ettei hän älyllään voi ratkaista suuria ongelmia: löytää elämän tarkoitusta, löytää vastausta elämänarvoitukseen. Hänellä ei myöskään ole älyllisten ratkaisujen tarvetta. Mystikkotasoilla (korkeammilla kulttuuritasoilla) hänellä on ei-älyllinen kokemus kaiken elämän ykseydestä, jota hän tyypillisen mystisen kielenkäytön mukaan kutsuu "jumalaksi", ja hän saa innoitusta omasta ylitajunnastaan, jota hän usein kutsuu "jumalan läsnäoloksi". Tämä antaa hänelle varmuutta oikeista elämänarvoista. Mutta varmuus on subjektiivista ja yksilöllistä. Objektiivisesti pitävää, yleispätevää maailmankatsomusta se ei hänelle anna.

²Humaniteettiasteella pitävän todellisuusselityksen tarve viriää voimakkaana. Ihminen ei enää tyydy hukuttautumaan kuvitelmiinsa mystikoiden tavoin, vaan vaatii selvyyttä kaikessa ja tosiasioita kaikelle. Tällä asteella, joka on varsinainen mentaaliaste, ihminen pyrkii ymmärtämään todellisuutta ja elämää. Tässä pyrkimyksessä hän havaitsee yhä enemmän, että pelkkä subjektiivisuus on petollista, niin emotionaalisesti (illuusiot) kuin mentaalisesti (fiktiot). Hän yrittää löytää objektiivisesti yleispätevät maailman- ja elämänkatsomuksen perusteet. Tämän etsinnän aikana hän aktivoi perspektiiviajattelun, 47:5, samalla kun hän oppii paljastamaan ihmiskunnan teologian, filosofian ja tieteen fiktiot. Usein hän on mieluummin skeptikko, ateisti tai agnostikko kuin uskoo mihinkään.

³Perspektiiviajattelun aktivoinnin myötä mentaaliverho asteittain vapautuu vhteenpunoutuneisuudesta emotionaaliverhon kanssa. Siten ajattelu vapautuu emotionaalisesta riippuvuudestaan, mikä mahdollistaa todellisen asiallisen arvostelun, terveen järjen. Kerran emotionaaliverhosta vapautuneena mentaaliverho aloittaa sitoutumisen kausaaliverhoon sen sijaan. Lajin 47:5 värähtelyt ovat alimpia mentaalisia värähtelyjä, jotka voivat johtaa kausaaliverhon aktiivisuuteen. Molempien verhojen välillä syntyy vuorovaikutus. Subjektiivisesti ihminen huomaa tämän siten, että hän ottaa yhä paremmin vastaan värähtelyjä kausaalisesta ylitajunnastaan. Tämä on varastopankki, jonka hän on koostanut kokemuksistaan kaikissa inkarnaatioissa ihmiskunnassa. Valtaisa elämänkokemus alkaa nyt päästä oikeuksiinsa. Kun hän Sokrateen tavoin on oivaltanut, ettei ihminen voi tietää (ei pääse tietämään omin päin) mitään tietämisen arvoista, hän on kypsä tutustumaan esoteeriseen tietoon todellisuudesta. Nykyisin, vuoden 1875 jälkeen, jolloin olennaisia osia tiedosta on sallittu julkaistavaksi, ihminen saa tiedon mentaalisena järjestelmänä, jonka järki pakottaa hänet hyväksymään ainoana pitävänä työhypoteesina. Itse asiassa esoteriikan tulee olla viimeinen oppi, jota hän opiskelee, sen jälkeen kun hän on tutkinut ja hylännyt kaiken muun.

⁴Harhailu on vihdoinkin päättynyt. Nyt ihminen lopultakin tietää, miksi hän elää ja mihin hän oikeastaan tiedostamattaan niin monessa elämässä on pyrkinyt. Tieto on hänen aseistaan voimakkain, kun hän jatkossa valtaa yhä korkeampia tajuntoja ja kykyjä. Ihmisen kehitys voi nyt tapahtua huomattavasti nopeammin sen jälkeen, kun hän on saanut tietää, mitä kohti, miksi ja kuinka hän kehittyy; saanut oppia tuntemaan itsentoteuttamisen lait ja niiden soveltamistavan.

6.9 Idealiteettiaste

¹Idealiteettiaste on viimeinen aste ihmisen evoluutiossa ihmisenä. Tällä asteella minä voi aavistaa, mikä siitä tulee. Seuraava aste on yli-ihminen, ykseystajunnan toteuttanut minä.

²Barbaari-ihmiselle ykseys on käsittämätöntä. Ainoa häntä kiinnostava asia on hänen oma oikeutensa. Toiset saavat elää vain niin kauan kuin se häntä miellyttää tai hänelle sopii. Sivilisaatioihminen oivaltaa, että "yhteistyö kannattaa", kun hänen itsensä ei vain tarvitse uhrata mitään sen hyväksi. Vasta kulttuuri-ihminen herää oivallukseen, että ykseys on elämän tarkoitus. Vasta tällä asteella ykseys, palvelus ja oikeat ihmissuhteet ovat tarpeita. Vasta tällä asteella ihmiselle selviää, että hänen täytyy muuttua, jalostua, toteuttaa sisäisiä mahdollisuuksiaan ihanteellisuutta kohti.

³Kulttuuri-, humaniteetti- ja idealiteettiaste ovat vaiheita tässä tietoisessa itsetoteutuksessa. Kulttuuriasteella, jolla emotionaalisuus hallitsee, yksilöltä puuttuu usein suhteellisuuden taju eikä hän ymmärrä, että kehitys vie aikaa. Mielikuvituksen illuusiot saavat ihmisen myös uskomaan, että hän on jo määränpäässä, että hän on toteuttanut "jumaluustajunnan", "kosmisen tajunnan" jne. niin pian kuin hän on kokenut mystisen näyn (emotionaalinen selvänäkö lajissa 48:3). Tällä asteella on runsaasti hyväntahtoisia mutta harhautuneita haaveilijoita. Humaniteettiasteella ihminen saa ponnistella läpi ihmiskunnan koottujen älyllisten fiktioiden ja oivaltaa niiden pitämättömyyden. Lopuksi hän oppii oivaltamaan tämän suuren työn laajuuden. Silloin hän oivaltaa, että ensimmäisen ihanteen tai näyn tajuamisesta sen toteuttamiseen voi kulua useita inkarnaatiota. Idealiteettiasteella hän omistautuu lopulta sille lannistumattomalle tahdolle ja määrätietoisuudelle, joka toteuttaa kaiken, miksi ihmisen on tultava. Ihanteesta tulee todellisuutta, ja tästä aste saa nimensä.

⁴Tämä on täysin mahdollista vasta sitten kun, kun ihminen on astunut yhteyteen pallomme evoluutiota ohjaavien planeetallisten intelligenssien kanssa. Ihmisestä tulee heidän oppilaansa ja hän saa heiltä tiedon, jota hän tarvitsee, mutta ei voi hankkia omin päin. Hänestä tulee heidän toimiva edustajansa ihmisten keskuudessa ja siinä työssä hän vähitellen täydellistää ne kaksitoista essentiaalista ominaisuutta, jotka ovat kaikkien hyvien inhimillisten ominaisuuksien ja kykyjen yhdistelmä. Sen jälkeen hän on valmis siirtymään seuraavaan luomakuntaan.

6.10 Elämä inkarnaatioiden välillä

¹Todetkaamme aluksi: "kuolemaa ei ole" kosmoksessa, kuolemaa merkityksessä minän sammuminen. On vain eri olemusmuotojen vuorottelua, siirtymistä tajunnoiltaan erilaisten ainemaailmojen välillä. Jos ihminen sisimmässään ei usko omaan kuolemaansa, voi se johtua siitä, että hän alitajuisesti muistaa "kuolleensa" niin monta kertaa, jättäneensä fyysisen maailman vain herätäkseen elämään toisessa, ettei se asia oikeastaan voi pelottaa häntä.

²Me kuolemme voidaksemme syntyä uudelleen, ja me synnymme, koska olemme kuolleet aiemmin. Toinen olomuoto on toisen edellytys. Jos vertaamme elämiä inkarnaatiossa ja

elämiä disinkarnaatiossa (poissa organismista) päiviin ja öihin, vastaa oleskelumme ihmiskunnassa kausaalistumisesta essentiaalistumiseen viisisataavuotista elämää.

³Ihmismonadin viidestä verhosta vain kausaaliverho on pysyvä ihmiskunnassa. Se kasvaa inkarnaatioissa kaikista minän saamista uusista kokemuksista, jotka säilyvät verhossa mentaaliatomien (47:1) ja kausaalimolekyylien (47:2,3) muodossa. Neljä alinta verhoa hajoaa jokaisen inkarnaation loppumisen jälkeen, ja uudet muotoutuvat jokaisen inkarnaation alun edellä.

⁴Kuolemanprosessissa eetteriverho irtoaa kolmen korkeamman verhon kanssa organismista. Sen jälkeen henkiin herättäminen ei ole mahdollista, vaan organismin hajoaminen alkaa heti. Samalla kun emotionaali-, mentaali- ja kausaaliverho vuorostaan vapautuvat eetteriverhosta, jää tämä organismin läheisyyteen. Eetteriverho hajoaa samaa tahtia kuin organismi. Siksi onkin parempi polttaa ruumis kuin haudata se, ei vain terveysopillisista syistä vaan myös siksi, että se edistää nopeampaa vapautumista organismista.

⁵Kun monadi on jättänyt kuluneen organisminsa eetteriverhoineen, se jatkaa elämää emotionaaliverhossaan. Vähitellen se hajoaa. Sen jälkeen minä siirtyy mentaaliverhoon. Kun tämä on hajonnut, monadi siirtyy lopulta kausaaliverhoon. Koska vain harvat ovat aktivoineet sen laatuisen tajunnan, on tämä elämä useimmille unetonta unta. Nukkuvassa tilassa monadi odottelee jälleensyntymistä fyysiseen maailmaan. Se on nimittäin tärkein ihmisen kolmesta maailmasta (47-49), maailma, jossa hän kehittyy. Elämä inkarnaatioiden välillä on lepokausi, jonka aikana ihminen harvoin oppii mitään todella uutta, ainoastaan (parhaimmassa tapauksessa) häiriintymättä muokkaa viimeisessä inkarnaatiossa saamiaan kokemuksia. Mitä pikemmin ihminen voi vapautua vanhoista inkarnaatioverhoistaan, muotoilla uusia ja tulla näissä takaisin fyysiseen maailmaan, sitä nopeammin hän kehittyy.

⁶Syklissä diskarnaatiosta (fyysisen organismin jättämisestä) reinkarnaatioon on kolme vaihetta. Ensimmäisen vaiheen aikana monadi elää emotionaaliverhossa. Lyhyehkön tajuttomuuden jälkeen minä tavallisesti herää tietoisuuteen emotionaalimaailmassa, niin kuin aiemmin fyysisessä maailmassa. Ero on siinä, että fyysinen maailma sille tyypillisine yhteysmahdollisuuksineen on hävinnyt. Kun ihmiseltä on riistetty voimakkaasti aktivoitu fyysinen objektiivinen tajunta (aistit lajeissa 49:5-7), hän huomaa yhtäkkiä omaavansa tietyn emotionaalisen objektiivisen tajunnan. Antaaksemme vertauksen: Kirkkaassa auringonvalossa ei havaitse kynttilänvaloa. Suunnilleen näin voi kuvitella heikomman ylifyysisen objektiivisen tajunnan vaimenevan, niin kauan kuin ihminen elää fyysisessä maailmassa ja huomio sen todellisuutta. Emotionaalinen "näkö" rajoittuu kuitenkin kolmeen alimpaan molekyylilajiin, 48:5-7. Tästä aineesta koostuvat esineet vastaavat fyysisen maailman ainemuotoja lajeissa: 49:5-7. (Alempi aine sisältää kaiken korkeamman.) Siksi tulokas usein luulee, että hän elää edelleen fyysisessä maailmassa.

⁷Emotionaaliverho hajoaa asteittain alimmasta molekyylilajista (48:7) lähtien. Kolmen alimman hajottua (48:5-7), ihmisellä ei ole mahdollisuutta yhteyteen näkyvän fyysisen maailman kanssa. Emotionaalimaailman kolmessa korkeimmassa molekyylilajissa (48:2-4) ainemuodot ovat sen asukkaiden mielikuvituksen luomuksia. Emotionaaliaine muotoutuu pyyteen tahdon mukaan. Muotoutuminen on silmänräpäyksen aikaansaama ja tapahtuu usein tiedostamatta. Sen vuoksi tämä korkeampi osa emotionaalimaailmaa toimii eräänlaisena "paratiisina", jossa eri uskontojen uskovat saavat kaikki toiveensa autuudesta täytetyiksi. Ilman esoteriikan tietoa näistä olosuhteista on väistämätöntä, että ihminen hyväksyy kaiken tämän taivasten valtakuntana ja päämääränään ikuisuudessa.

⁸Toisen vaiheen aikana, emotionaaliverhon lopullisen hajoamisen jälkeen, ihminen elää mentaaliverhossa. Koska hänellä ei ole mahdollisuutta mentaaliseen objektiiviseen tajuntaan, on elämä mentaalimaailmassa ehdotonta subjektiivista ajatuselämää. Ihminen ei edes aavista, että hänen ympärillään on aineellinen todellisuus. Koska kärsimystä on vain fyysisessä ja emotionaalisessa maailmassa ja tuolloin vain näiden kolmessa alimmassa molekyylilajissa

(49:5-7, 48:5-7), mentaalimaailmassa mikään ei voi häiritä tai aiheuttaa levottomuutta. Tässä täysin sisäänpäin kääntyneessä olotilassa ihminen kokee autuuden, täydellisyyden, kaikkitietävyyden ja kaikkivaltiuden ehdottomana. Kaikki pyrkimykset, kaikki suunnitelmat, jotka eivät fyysisessä elämässä koskaan toteutuneet, ovat täydellisiä realiteetteja tässä mielikuvituksen maailmassa. Kaikki, jotka ihminen tahtoo nähdä, ovat hänen luonaan samalla hetkellä. Elämä mentaalimaailmassa vastaa uskontojen taruja "taivaasta" ja se onkin tarkoitettu ilon ja fyysisen maailman unohduksen olotilaksi.

⁹Mentaaliverhon hajoamisen jälkeen seuraa kolmas vaihe, elämä kausaaliverhossa kausaalimaailmassa. Vain kausaalisen intuition fyysisessä elämässään aktivoinut voi elää tietoista kausaalista elämää. Sama koskee kaikkia ominaisuuksia ja kykyjä – ne on hankittava fyysisessä elämässä. Yksinomaan kausaalisesti itsetietoisella on katkeamaton tajunta inkarnaatiosta inkarnaatioon. Kaikki muut nukahtavat kausaaliverhoon. Kun he vihdoin heräävät, ei edellisestä inkarnaatiosta ole mitään muistoja jäljellä, koska näitä säilyttäneet emotionaali- ja mentaaliverho ovat kauan sitten hajonneet.

¹⁰Kuinka kauan elämä emotionaali- ja mentaalimaailmassa kestää, riippuu siten verhojen eliniästä. Emotionaaliverhon ikä voi vaihdella yhtä paljon kuin organismin ikä, muutamasta vuodesta satoihin vuosiin tai enemmän. Yleisesti katsoen verhojen ikä riippuu ihmisen tarpeesta muokata niitä erityisiä kokemuksia, joita hän fyysisessä elämässä on verhoonsa kerännyt. On ihmisiä, jotka ovat emotionaalisesti niin jalostuneita, että he voivat jo kuolinhetkellä jättää emotionaaliverhon alemmat emotionaalilajit (48:5-7) välittömästi hajoamaan. On myös niitä, jotka mentaalisesti ovat siinä määrin tehokkaasti muokanneet fyysisiä kokemuksiaan jo niitä saadessaan, että he voivat huomattavasti lyhentää elämäänsä mentaalimaailmassa, joka muuten voi kestää satoja vuosia. Mentaaliverhon elinikä riippuu ihmisen fyysisessä elämässä keräämien ideoiden määrästä ja niiden vahvuudesta.

¹¹Tietoinen tai (useimmiten) tiedostamaton elämä kausaalimaailmassa voi kestää yhtä kauan kuin elämä mentaalimaailmassa tai kauemmin, mikäli olosuhteet ihmiskunnan inkarnoituneessa osassa ovat sopimattomat: liian korkea yleinen aste alkukantaisen ihmisen inkarnaatiolle tai päinvastoin; liian alhainen yleinen aste kehittyneen ihmisen inkarnaatiolle.

¹²Neljäs vaihe alkaa kun ihminen herää uuteen inkarnaatioon. Sikiö on hänelle jo silloin muodostunut tulevan äidin kohdussa. Uuden elämän halu vetää ihmisen fyysiseen maailmaan. Vaistomaisesti hän muovaa kausaaliverhon avulla uuden mentaali- ja emotionaaliverhon. Kolme verhoa omaavan monadin liitäntä molempiin fyysisiin verhoihin tapahtuu syntymähetkellä, jolloin uusi inkarnaatio alkaa. Tavallisesti se tapahtuu "ensimmäisen parkaisun" yhteydessä. Sitä ennen sikiöllä ei ole "sielua" ja se lasketaan eläinkuntaan.

¹³Pieni lapsi on uusi persoonallisuus mutta vanha yksilö. Uutta ovat uudet inkarnaatioverhot, vanhaa on monadi kausaaliverhossa kaikkine elämänkokemuksineen, ominaisuuksineen, kykyineen, koulutettuine omalaatuineen. Koska vanhat verhot on menetetty, ei (ennen idealiteettiastetta) ole muistoja aiemmista elämistä, mutta yleiset kokemukset ovat säilyneet taipumuksina. Kuinka hyvin yksilö uudessa inkarnaatiossaan onnistuu elvyttämään nämä taipumukset, riippuu tilaisuuksista uudelleenmuistamiseen, kehitykseen, itsetoteutukseen, lähimmäisten avusta ja ymmärtämyksestä.

Yllä oleva teksti on Lars Adelskoghin *Selitys*-nimisen teoksen osa Kuusi. Copyright © Lars Adelskogh 2011.